

ODOVZDAJTE CISÁROVI, ČO JE CISÁROVO A BOHU, ČO JE BOŽIE (29. nedeľa cez rok)

Vtedy farizeji odišli a radili sa, ako by ho podchytili v reči. Poslali k nemu svojich učeníkov a herodiánov so slovami: „Učiteľ, vieme, že vždy vravíš pravdu a podľa pravdy učíš Božej ceste. Neberieš ohľad na nikoho, lebo nehľadiš na osobu človeka. Povedz nám teda, čo si myslíš: Slobodno platiť cisárovi daň, či nie?“ Ale Ježiš poznal ich zlomyseľnosť a povedal: „Čo ma pokúšate, pokrytci?! Ukážte mi daňový peniaz!“ Oni mu podali denár. Spýtal sa ich: „Či je tento obraz a nápis?“ Odpovedali mu: „Cisárov.“ Tu im povedal: „Dávajte teda, čo je cisárovo, cisárovi, a čo je Božie, Bohu.“ Keď to počuli, zadivili sa, nechali ho a odišli. (Mt 22,15-22)

Izraeliti platili okrem chrámovej dane aj daň Rímu. Pre nich to bolo nielen dvojité daňové zaťaženie, ale predovšetkým znamenie nábožensko-spoločenského nevoľníctva. Šlo teda o mimoriadne pálčivú otázku. Rímsky denár mal hodnotu dennej mzdy palestínskeho remeselníka alebo roľníka. V čase Ježišovho účinkovania bol v obehú denár s vyobrazením cisára Tibéria (14-37 po Kr.) s nápisom *Tibérius cisár Augustus, Syn Božského Augusta*. Na druhej strane mince bol uvedený titul „*Najvyšší kňaz*“. Už samotné držanie mince sa Židmi považovalo za znečistenie a platenie dane touto mincou za modloslužbu. Preto denár nebol v Palestíne veľmi rozšírený, oveľa používanjšia bola drachma bez ľudskej podobizne vládcu.

Rímska daň sa však mohla platiť iba rímskymi mincami. Po kontakte s nimi sa Židia museli rituálne očistiť. Niektorí využívali elegantnejšie riešenie - nechávali si zaplatiť rímsku daň inou osobou. Postoj ďalších bol veľmi nekompromisný, až fanatický. Talmud dáva za vzor Nachuma bar Simaiho, ktorého nazýva najsvätejším mužom, lebo počas celého svojho života nielenže nedržal, ale sa ani nepozrel na portrét cisára na minci.

Ježiš tým, že mincu vzal do ruky a poukázal na obrazy a nápisy na nej, nepriamo vysvetlil, že modloslužbou je len to, čomu sa človek klania v srdci. Nie to, čoho sa človek dotkne alebo na čo sa pozrie bez hriešneho úmyslu. Táto odpoveď veľmi pomáhala prvým Ježišovým učeníkom i ďalším generáciám kresťanov, ktorí v budúcnosti žili v podriadenosti politickému a spoločenskému systému. Usmernila ich, aby rozlišovali, čo je svetské právo a čo už náleží Bohu.

Aj my v našej spoločnosti stojíme pred mnohými problémami svedomia. Často si vyžaduje veľkú odvahu vyjadriť postoj k otázkam ochrany života, rodiny, zlu ekonomickej nerovnosti, morálne pochybných vojen a podobne. Sťažuje nám to aj tá skutočnosť, že súčasný svet nado všetko vyzdvihuje toleranciu, čím často spochybňuje hodnoty, ktoré sme doposiaľ považovali za „isté“. Kedy sa jedná o toleranciu a kedy je to už súhlas so zlom? Čoraz častejšie pozorujeme, ako sa tieto hranice posúvajú a tí, ktorí majú jasný postoj, sú spoločensky znemožňovaní, znevýhodňovaní, musia znášať mnohé príkoria a poníženie, neraz prichádzajú o zamestnanie.